
OBSAH

PŘEDMLUVA	9
1/ ÚVOD	11
1.1 Učitelé a učitelský sbor...	12
1.2 Sociální klima	15
2/ METODOLOGICKÉ MOŽNOSTI VÝZKUMU KLIMATU UČITELSKÝCH SBORŮ	19
2.1 Výzkum sociálního klimatu	19
2.2 Specifikum uchopení našich výzkumů	24
3/ SOCIÁLNÍ ASPEKTY UČITELSKÝCH SBORŮ	27
3.1 Škola jako specifické sociální prostředí	27
3.2 Učitelské sbory	30
3.3 Sociální vztahy v učitelských sborech	45
4/ MATEŘSKÁ ŠKOLA V SÍTI VZTAHŮ POHLEDEM UČITELEK A ŘEDITELK	49
4.1 Učitelský sbor v mateřské škole	49
4.2 Metodologie výzkumu	57

4.3	Klima pohledem učitelek mateřských škol	61
4.4	Klima pohledem ředitelů mateřských škol	69
4.5	Diskuze	73
4.6	Závěr	75
5/	SOCIÁLNÍ KLIMA UČITELSKÝCH SBORŮ ZŠ: 1. A 2. STUPEŇ	77
5.1	Specifikum sborů prvního a druhého stupně ZŠ	81
5.2	Cíle výzkumu, stanovení hypotéz	84
5.3	Metodologie šetření	84
5.4	Výsledky a jejich interpretace	88
5.5	Závěr	94
6/	KLIMA UČITELSKÉHO SBORU ZÁKLADNÍ ŠKOLY: DVA POHLEDY	97
6.1	Cíle výzkumu	97
6.2	Metodologie šetření	98
6.3	Výsledky výzkumu	101
6.4	Závěr	115
7/	ZÁVĚRY	119
	SHRNUTÍ	123
	SUMMARY	125
	LITERATURA	127
	REJSTŘÍK VĚCNÝ	141
	REJSTŘÍK JMENNÝ	145
	PŘÍLOHA 1: DOTAZNÍK OCDQ-RS	149
	PŘÍLOHA 2: DOTAZNÍK PRO ŘEDITELE Ř1 (ADMINISTROVÁN 2016)	155

Obr. 1: Model pohledu na klima očima učitelek mateřských škol	62
Obr. 2: Graf závislosti indexu otevřenosti (IO) na rozdílu hodnot (subsbor 1. stupně – 2. stupně) pro dílčí dimenze frustrace (FRUS) a intimity (INT).	92
Obr. 3: Příklady grafického profilu učitelských sborů s velmi příznivým (vlevo) a krajně nepříznivým klimatem (vpravo)	100
Obr. 4: Příklad grafického profilu klimatu učitelského sboru s velmi příznivým klimatem a vysokou direktivitou	113
Tabulka 1: Porovnání charakteristik variant dotazníků OCDQ (RE, RM, RS)	22
Tabulka 2: Srovnání souhrnných charakteristik klimatu učitelských sborů ZŠ v ČR: výběrový soubor učitelských sborů ZŠ; redukovaný soubor učitelských sborů plně organizovaných ZŠ	85
Tabulka 3: Srovnání souhrnných charakteristik klimatu učitelských subsborů ZŠ v ČR: první / druhý stupeň (průměrné hodnoty, směrodatná odchylka, statistická významnost)	89
Tabulka 4: Počty a podíly ZŠ se statisticky významnými rozdíly klimatu subsborů 1. a 2. stupně	90
Tabulka 5: Korelace IO učitelských sborů s hodnotami rozdílů mezi klimatem subsborů	91
Tabulka 6: Srovnání oblastí angažovanosti učitelských subsborů ZŠ v ČR (sbory prvního a druhého stupně, průměrné hodnoty, směrodatná odchylka)	94
Tabulka 7: Položková analýza dotazníku (OCDQ-RS), kvality sboru	102
Tabulka 8: Položková analýza dotazníku (OCDQ-RS), vztahy ve sboru	104
Tabulka 9: Položková analýza dotazníku (OCDQ-RS), vztahy mezi učiteli a vedením	105
Tabulka 10: Položková analýza dotazníku (OCDQ-RS), vnímání direktivity ředitele	106
Tabulka 11: Položková analýza dotazníku (OCDQ-RS), angažovanost, identifikace se školou	107
Tabulka 12: Položková analýza dotazníku (OCDQ-RS), angažovanost, podpora žáků	108
Tabulka 13: Položková analýza dotazníku (OCDQ-RS), ohrožující faktory klimatu sboru	111